

NIENAGANIONY (43) *part praet pass pf*

W pisowni łącznej (32), w rozłącznej (11).

e oraz oba a jasne (w tym w pierwszym i drugim a 1 r. błędne znakowanie); -o- (7), -ó- (1); -o- : -ó- KochPs (2:1).

sg m N nienaganiony (10). ◇ G nienaganion(e)go (5). ◇ A nienaganiony (1). ◇ I nienaganionym (4). ◇ V nienaganiony (3). ◇ f N nienaganioną (1). ◇ G nienaganionéj (2). ◇ A nienaganioną (1). ◇ L nienaganion(e)j (1). ◇ n N nienaganioné (2). ◇ A nienaganion(e) (2). ◇ pl N subst nienaganion(e) (1). ◇ D nienaganionym (2). ◇ A m pers nienaganion(e) (3). subst nienaganion(e) (1). ◇ G a. A m pers nienaganionych (1). ◇ I m nienaganionymi (2), nienaganion(e)mi (1); -ymi CzechRozm; -ymi : -(e)mi WujNT (1:1).

Sł stp s.v. naganic, Cn notuje, Linde XVII(XVIII) w. s.v. naganic.

W funkcji przymiotnika: Nie zasługujący na naganę, na potępienie; doskonały, bez wad, bez zarzutu; inculpatus PolAnt, Calep, JanStat, Cn; irreprehensibilis Calag, Vulg, JanStat, Cn; immaculatus Vulg, PolAnt; irreprehensus Calep, Cn; simplex, sine macula PolAnt; inconfusibilis, sine crimine, sine reprehensione Vulg; candidus Cn (43) : Y obrał kápłany nienágánione/ y zakon miłuiące ku oczyszczeniu ich. BibRadz 1.Mach 4/42; Calag 534a; O pánie/ wśzytki pośtępkę twoje śpráwiedliwé/ Zakon twóy nienágániony/ świádectwá prawdziwé, KochPs 185, 21, 124; Powijay łobą miéсце [grób] ná włze łrony/ Ná którym leży mąż nienágániony [= Jan Kochanowski]. KlonŻal Dv; Calep 524b, 563a; Záčzym wśzyłcy ná cię iáko Oycá łwego y obrońcę oględáć łie będá/ ciebie iáko nienágánionego żywotá y Páná łpokoynego miłowác będá Phil S4; LatHar 35, 128, 327, 340, 393.

nienaganiony u kogo (1): iednák kto łie według onego vpodobánia y rołkazánia BÓżego ták ná on czás łpráwował: [...] tedy táki káždy Bogu przyiemny/ á v ludzi nienágániony bywał. CzechRozm 210v.

nienaganiony w czym (3): Momo satis facere, Włzelákie przicziny nágánienia vprzedzić/ to yełt w żadney rzeczy nie nágánionym być. Mącz 230b; Czým łię tedy Bog prawdziwy/ y wśzyłtek Kościół iego/ w náuce łwey y świátobliwych zwyczáiach/ nigdy łłufznie nienágániony/ nie brzydzi LatHar 58, 8.

W charakterystycznych połączeniach: nienaganiony(-a, -e) kapłan, kościół, mąż, mierność, prawodawca (2), sędzia (2), słowo, sprawa Ducha Św., zakon, żywot; nienaganiony u ludzi; nienaganiony w nauce (2), w zwyczajach, w żadnej rzeczy; nigdy nienaganiony; by(wa)ć nienaganiony(m) (2).

Szereg: »zdrowy, nienaganiony« (1): Słowo zdrowe/ nienágánione [sanum, irreprehensibile] záchowyway: áby łię przeciwnik závłtydził/ nie máiąc nic coby o nas miał mowić złego. WujNT Tit 2/8.

W przen (3) : LatHar 351; áby łercá wálze nienágánione vtwierdził/ w świátobliwóści/ przed Bogiem y Oycem náłzym WujNT 1.Thess 3/13; Stáray łię pilnie ábyś łię sftáwił doświádczoným Bogu/ robotnikiem nienágánioným/ dobrze rozbierájącým łłowo prawdy. WujNT 2.Tim 2/15.

a. *Niewinny, bezgrzeszny (17) : BibRadz Sap 2/22, Hebr 9/14; BudBib Sap 2/22; Abyście byli bez przygány/ y łzczýrzy/ dzieći Bóże nie nágánione/ wpośrzodku rodu niepráwego á przewrotnego. BudNT Philipp 2/15; tedy dáleko wícey krew Chriłtułowá/ który przez duchá wiecznego ofiarował*

łámego liebie nienágánionym Bogu/ oczyści funnienie wierzących od vczynkow martwych CzechRozm 211; rácz mię ćielzyć w fráfunkách tych/ Pánie [...] przez nienágánione życie twoie/ przez gorzką mękę/ y śmierć twoię LatHar 616, 645; ábyście byli bez przygány/ y łzczerymi dźiatkami Bożymi/ nienágánionymi w pośrzodku narodu złęgo WujNT Philipp 2/15, 1.Cor 1/8, Iudae 24.

nienaganiony przed kim (2): ábyfmy byli świętymi y nienágánionymi przed nim? CzechRozm 214v; WujNT Eph 1/4.

W charakterystycznych połączeniach: nienaganiona(-y, -e) dusza (2), *dzieci boże, słowo, życie, żywot; nienaganiony aż do końca.*

Szereg: »święty i nienaganiony« (4): CzechRozm 214v; áby łam łobie wyftáwił kościoł chwálebny/ ktoryby nie miał zmázy/ [...] ále iżby był święty y niepokalány (*marg*) nienágániony. G. P. (-) WujNT Eph 5/27, Eph 1/4, Col 1/22.

W przen (3) : [słowa przy chrzcie:] Wezmi Lámpę gorájącą/ y nienágánioną KrowObr 83.

Szereg: »nienaganiony i niepokalany« = *immaculatus et incontaminatus Vulg* (2): Wiedząc/ iż nie rzeczámí kázácymi lię [...] wykupieni ięfteście/ [...] ále drogą krwią báráná nienágánionego/ y niepokalánęgo Chriřtułá. NiemObr 119 [przekład tego samego tekstu] WujNT 1.Petr 1/19.

b. *O szlachectwie i dobrej opinii: nie kwestionowany, niewątpliwy; inculpatus, irreprehensibilis JanStat* (4) :

Wyrażenia: »nienaganionej sławy« (2): będzie dowiedzión y oczyśción [...] onęgo łámęgo y innych dwu świádków łzláchćiców ośiádlých dobrę y nie nágánionęý ławy [*bonae et inculpatae fama* JanStat 509] ćielefną przyśięgą. SarnStat 328 [*idem*] 767.

»szlactwo nienaganione« (2): iáko w pólpolitym Práwie Królestwá náłzęgo łzlactwo nienágánioné [*Nobilitas irrphehensibilis JanStat 195*] zwykło bydź dowodzoné. SarnStat 178 [*idem*] 922.

Szereg: »dobry i nienaganiony« (2): SarnStat 328, 767 cf »nienaganionej sławy«.

Synonimy: niepodejrzany, niewytkniony, pewny.

Cf NAGANIONY, NIENAGANNY